

[Strona Główna](#) > ... > [Twoje Prawa](#) > [Oskarżenia \(postępowanie karne\)](#) > 1 – Moje prawa w postępowaniu przygotowawczym

1 – Moje prawa w postępowaniu przygotowawczym

A) Jestem cudzoziemcem – czy ma to wpływ na postępowanie przygotowawcze?

Tak – co do zasady cudzoziemcom przysługują pewne dodatkowe prawa i są oni objęci pewnymi szczególnymi gwarancjami (zob. również *poniżej*).

B) Z jakich etapów składa się postępowanie przygotowawcze?

(i) Etap gromadzenia dowodów / uprawnienie do przeprowadzania postępowania przygotowawczego

Kwestie związane z czynnościami dokonywanymi przez policję w toku postępowania przygotowawczego regulują przepisy art. 347–357 kodeksu postępowania karnego; kwestie związane z czynnościami dokonywanymi przez prokuraturę regulują przepisy art. 358–378 kodeksu postępowania karnego.

(ii) Zatrzymanie policyjne

Zgodnie z art. 384 kodeksu postępowania karnego, poza przypadkami ujęcia sprawcy na gorącym uczynku – w których policja kryminalna dokonuje obligatoryjnego lub fakultatywnego aresztowania podejrzanego w trakcie popełniania przestępstwa – w sytuacji gdy zachodzą określone przesłanki, które – nawet w związku z niemożnością ustalenia tożsamości podejrzanego – mogą uprawdopodobniać ryzyko jego zbiegnięcia, prokurator wydaje nakaz tymczasowego aresztowania podejrzanego lub, przed przejęciem dochodzenia przez prokuraturę, policja z urzędu dokonuje tymczasowego aresztowania osoby, co do której zachodzi uzasadnione podejrzenie, że mogła dopuścić się przestępstwa zagrożonego karą dożywotniego pozbawienia wolności lub karą pozbawienia wolności w wymiarze od co najmniej dwóch lat do maksymalnie sześciu lat bądź przestępstwa z użyciem broni wojskowej i materiałów wybuchowych, przestępstwa popełnionego w celach terrorystycznych, uwzględniając cele związane z terroryzmem międzynarodowym, lub przestępstwa mającego na celu obalenie porządku demokratycznego.

(iii) Przesłuchanie

Osoba, przeciwko której toczy się dochodzenie lub śledztwo – nawet w przypadku jej tymczasowego aresztowania lub zatrzymania z innych powodów – bierze udział w przesłuchaniu dobrowolnie, z zachowaniem niezbędnych środków bezpieczeństwa służących zapobieżeniu ryzyku ucieczki lub przemocy; w tym kontekście nie dopuszcza się możliwości stosowania metod ani technik mogących wywrzeć wpływ na swobodę samostanowienia osoby przesłuchiwanej lub na jej zdolność do zapamiętywania i oceny faktów, nawet za zgodą tej osoby.

(iv) Tymczasowe aresztowanie

Kwestie związane z tymczasowym aresztowaniem i innymi środkami dozoru osobistego uregulowano w przepisach art. 272–315 kodeksu postępowania karnego. System środków dozoru osobistego opiera się na zasadach odpowiedniości i proporcjonalności, zgodnie z którymi – ogólnie rzecz biorąc – przy zarządzaniu zastosowania tego rodzaju środków sąd bierze pod uwagę, z jednej strony, adekwatność danego środka w kontekście charakteru i zakresu wymogów ostrożnościowych, które muszą zostać spełnione w danym przypadku, oraz, z drugiej strony, fakt, że każdy środek musi być proporcjonalny do powagi przestępstwa oraz do kary, która została lub może zostać

nałożona.

C) Jakie mam prawa w trakcie postępowania przygotowawczego?

(i) Czy przysługuje mi prawo dostępu do usług tłumacza ustnego i do tłumaczeń pisemnych?

Tak, zgodnie z art. 143 kodeksu postępowania karnego.

(ii) Jakie mam prawa w zakresie dostępu do informacji i do akt sprawy?

W tym względzie należy podkreślić, że co do zasady postanowienie o zamknięciu postępowania przygotowawczego doręczane podejrzanemu i wybranemu przez niego obrońcy zawiera zwięzły opis okoliczności faktycznych, w związku z którymi prowadzone jest postępowanie, zestawienie przepisów prawnych, które miały zostać naruszone, oraz wskazanie daty i miejsca zdarzenia, a także informację o tym, że dokumenty związane z dokonanymi czynnościami dochodzeniowo-śledczymi zostały złożone w prokuraturze i że podejrzany oraz jego obrońca są uprawnieni do zapoznania się z ich treścią i sporządzenia ich kopii; ponadto przewidziano przepisy szczególne regulujące kwestie związane z prawem do informacji i prawem dostępu do dokumentów zawartych w aktach sprawy, w szczególności jeżeli chodzi o przebieg przesłuchania lub nakładanie środków dozoru osobistego.

(iii) Czy przysługuje mi prawo dostępu do adwokata i do poinformowania osoby trzeciej o mojej sytuacji?

Podejrzany/oskarżony ma prawo wyznaczyć maksymalnie dwóch obrońców; podejrzanego/oskarżonego, który nie wyznaczył obrońcy lub który nie dysponuje żadnym obrońcą, reprezentuje obrońca z urzędu. W przypadku rewizji i przeszukań zastosowanie mają przepisy szczególne, m.in. przepis przyznający podejrzanemu/oskarżonemu prawo do korzystania z pomocy wybranej przez siebie osoby, o ile może ona wziąć udział w rewizji lub przeszukaniu i zostanie uznana za odpowiednią.

(iv) Czy przysługuje mi pomoc prawna?

Tak, o ile spełniono przesłanki przewidziane w odpowiednich obowiązujących przepisach.

(v) Co należy wiedzieć o:

a) domniemaniu niewinności

Zgodnie z art. 27 konstytucji Republiki Włoskiej oskarżonych uznaje się za niewinnych do chwili wydania wyroku kończącego postępowanie w sprawie.

b) prawie do zachowania milczenia i do wolności od samooskarżenia

W tym względzie należy odnotować m.in., że przed rozpoczęciem przesłuchania osoby przesłuchiwaną należy pouczyć, że składane przez nie zeznania lub wyjaśnienia mogą zawsze zostać wykorzystane przeciwko nim i że – poza obowiązkiem podania swoich danych osobowych – przysługuje im prawo do odmowy odpowiedzi na jakiegokolwiek pytania, przy czym taka odmowa nie będzie skutkowałą wstrzymaniem biegu postępowania; niezastosowanie się do tych przepisów skutkuje brakiem możliwości wykorzystania jakichkolwiek zeznań lub wyjaśnień złożonych przez przesłuchiwaną osobę.

c) ciężarze dowodu

Ogólnie rzecz biorąc, ciężar dowodu związany z koniecznością wykazania prawdziwości okoliczności faktycznych przedstawionych w akcie oskarżenia, potwierdzenia odpowiedzialności karnej danej osoby oraz ustalenia wymiaru kary lub określenia środków zapobiegawczych spoczywa na prokuraturze.

(vi) Jakie są szczególne gwarancje procesowe dla małoletnich?

Przepisy regulujące kwestie związane z przebiegiem postępowania karnego prowadzonego przeciwko małoletnim zawarto w dekreście prezydenckim nr 448 z dnia 22 września 1988 r., w którym – co do zasady – ustanowiono system zapewniający korzystniejsze traktowanie małoletnich podejrzanych/oskarżonych w toku postępowania przygotowawczego i postępowania sądowego.

(vii) Jakie są specjalne gwarancje procesowe dla osób wymagających szczególnego traktowania?

Ogólnie rzecz biorąc, w odniesieniu do takich osób stosuje się standardowe przepisy dotyczące ochrony odpowiednich praw osobistych.

D) Jakie terminy przewidziane przepisami prawa obowiązują w trakcie dochodzenia?

Co do zasady, jeżeli prokuratura nie wystąpi o umorzenie sprawy, jest zobowiązana wnieść akt oskarżenia w terminie sześciu miesięcy od dnia wpisania imienia i nazwiska osoby, której przypisuje się popełnienie przestępstwa, do rejestru zgłoszonych przestępstw; termin ten przedłuża się do jednego roku w przypadku przestępstw, o których mowa w art. 407 ust. 2 lit. a) kodeksu postępowania karnego (przestępstwa zorganizowana, terroryzm, przestępstwa związane z bronią palną lub narkotykami i inne poważne przestępstwa). W każdym razie przed upływem terminu na wniesienie aktu oskarżenia prokuratura może wystąpić do sądu właściwego dla prowadzonego postępowania przygotowawczego o przedłużenie wspomnianego powyżej terminu z uzasadnionych względów; prokuratura może zasadniczo ponawiać wnioski o przedłużenie terminu na wniesienie aktu oskarżenia w przypadku szczególnie złożonych śledztw lub w przypadku, gdy zakończenie postępowania przygotowawczego w przedłużonym terminie okaże się niemożliwe z przyczyn obiektywnych; sąd właściwy dla prowadzonego postępowania przygotowawczego, który przychylił się do wniosku o przedłużenie tego terminu, może przedłużyć go każdorazowo o maksymalnie sześć miesięcy. Co do zasady czas trwania postępowania przygotowawczego – uwzględniając również wszelkie przypadki przedłużenia terminu na wniesienie aktu oskarżenia – nie może jednak przekraczać 18 miesięcy. Niemniej maksymalny okres trwania postępowania przygotowawczego wynosi dwa lata, jeżeli postępowanie to dotyczy przestępstw, o których mowa w art. 407 ust. 2 lit. a), lub w innych ściśle określonych przypadkach przewidzianych w obowiązujących przepisach.

E) Jakie środki stosuje się na etapie postępowania przygotowawczego, w tym alternatywy dla tymczasowego aresztowania i możliwości przekazania danej osoby do państwa pochodzenia (europejski nakaz nadzoru)?

Poza tymczasowym aresztowaniem można zastosować następujące środki przymusu osobistego: zakaz opuszczania kraju, obowiązek stawiania się na komisariacie policji, nakaz opuszczenia domu rodzinnego, zakaz pojawiania się w miejscach regularnie odwiedzanych przez ofiarę, zakaz lub obowiązek zamieszkiwania pod wskazanym adresem, areszt domowy, tymczasowe osadzenie w zakładzie dla matek o złagodzonego rygorze, tymczasowe umieszczenie w zakładzie opieki zdrowotnej.

■ Ostatnia aktualizacja: 14/02/2012

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.